

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาความพึงพอใจต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรต่อ
 เนื่อง คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ปีการศึกษา 2542

Study on Student's Satisfaction of the Job Training Outside the University, Faculty of
 Agricultural Technology, King Mongkut's Institute of Technology Chaokuntaharn
 Ladkrabang, Academic Year 1999.

T095965

โดย

นายันทวัฒน์ ภูักัน

ป/พ.
 ขคค ๒๕๔
 ๒54๒

เลขหมู่.....
 เลขทะเบียน..... ๒5๙๖5
 วันเดือนปี..... 20 MAR 2003

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร) พ.ศ. 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

การศึกษาความพึงพอใจต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542
Study on Student's Satisfaction of the Job Training Outside the University, Faculty of
Agricultural Technology, King Mongkut's Institute of Technology Chaokuntaharn
Ladkrabang, Academic Year 1999.

โดย

นายเน้นทวัฒน์ ภูกัน

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 18 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

..... 18, พ.ค., 42

(อาจารย์พีรชัย กุลชัย)

กรรมการปัญหาพิเศษ

..... 20, พ.ค., 42

(อาจารย์เอนก บุญชื่น)

หัวหน้าภาควิชา

..... 21, พ.ค., 42

(ผศ. ศุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนกร)

.....

..... 4247

..... 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาความพึงพอใจต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
หลักสูตรต่อเนื่อง คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542

โดย : นายนันทวัฒน์ ภูกัน

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : .....พี. ๒ ก. ๒.....

(อาจารย์พีรชัย กุลชัย)

18, พ.ค., ๔๒.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา และเพื่อศึกษาสภาพของนักศึกษาที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือ นักศึกษาชั้นปริญญาตรีหลักสูตรต่อเนื่องมี 3 สาขา คือ สาขาพัฒนาการเกษตร สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืชและสาขาอุตสาหกรรมเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุเฉลี่ยโดยรวม 22 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคใต้มากที่สุด นักศึกษาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และต้องการที่จะเลือกสถานที่ฝึกงานเองช่วงปีภาคเรียนเดือนเมษายน ระยะเวลาในการฝึกงานนั้น ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันคือ กำลังเหมาะสมทั้งยังตรงกับสาขาที่เรียนมานานักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการที่จะปฏิบัติงานหลาย ๆ อย่างรวมกัน และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามที่ไปฝึกงานนอกสถานศึกษามี 2 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจมาก เช่น การติดต่อสถานที่ฝึกงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ระยะเวลาของการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา การประเมินผลการฝึกงาน และสภาพของที่พักในสถานที่ฝึกงาน ส่วนอีกระดับคือความพอใจระดับปานกลาง เช่น การนิเทศน์การฝึกงาน ผลที่ได้รับจากการฝึกงาน การเดินทางไปยังสถานที่ฝึกงาน การเดินทางระหว่างการฝึกงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ค่าใช้จ่ายในการฝึกงาน และสภาพเครื่องอุปโภคบริโภค ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวม 3.38 เป็นระดับความพึงพอใจปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(1)
สารบัญภาพ	(1)
บทที่ 1 บทนำ	
ปัญหาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการศึกษา	2
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 ตรวจสอบเอกสาร	
การจัดการศึกษาวิชาเกษตร	4
ความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	7
ทฤษฎีแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	11
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
ประชากร	13
วิธีการสุ่มตัวอย่าง	13
วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	13
การวิเคราะห์ข้อมูล	14
งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา	14
กำหนดการดำเนินงาน	14
การทดสอบแบบสอบถาม	14
วิธีการเก็บข้อมูล	15
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป	17
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา	
ต่อการฝึกงานในสถานประกอบการ	21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการฝึกงาน ภายนอกสถานศึกษา	32
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ	35
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย	37
เอกสารอ้างอิง	38
ภาคผนวก	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กำหนดการปฏิบัติการ	15
2	แสดงจำนวนและคำร้อยละของสถานภาพทั่วไป ของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม	18
3	แสดงจำนวนและคำร้อยละของความคิดเห็นของนักศึกษา ต่อการฝึกงานในสถานประกอบการ	22
4	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา	34

ภาพที่		หน้า
1	แสดงความพึงพอใจ	9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

ปัญหาและความสำคัญของปัญหา

(Statement to the Problem)

การศึกษาเป็นการพัฒนาบุคคลมุ่งเน้นการผลิตทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ และยังเป็นการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง การศึกษาในระดับต่าง ๆ เป็นการพัฒนาบุคคลได้ต่างกันและการศึกษาในระดับปริญญาตรีในหลักสูตรต่อเนื่อง ก็เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นผลิตกำลังคนและพัฒนาความรู้ความสามารถให้ตรงตามความต้องการของท้องถิ่น สังคม และประชาชาติ

จากหลักสูตรของการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง) ได้กำหนดไว้ว่านักศึกษาที่จะจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง) จะต้องผ่านการฝึกงานภายนอกสถานที่ศึกษา เพราะมีความจำเป็นมากสำหรับการศึกษา และการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นแนวทางในการใช้ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงานมาประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต เพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติ สำหรับการฝึกงานภายนอกสถานที่นั้นจะได้รับประโยชน์อย่างมาก แม้จะมีการฝึกงานภายในสถานศึกษาของนักศึกษาแล้วก็ตาม แต่การฝึกงานภายในมีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น ด้านการผลิตด้านการใช้เทคโนโลยีอันทันสมัยซึ่งภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยกว่าอย่างมาก นอกจากนี้นักศึกษายังสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ในการทำงานในสถานที่ แตกต่างจากการฝึกงานภายใน เป็นการใช้ชีวิตการทำงานร่วมกับผู้อื่นอีกด้วย เป็นการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และยังเสริมสร้างความคิดในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต และในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษานั้น ความพึงพอใจในการฝึกงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่จะทำให้การฝึกงานนั้นราบรื่น ลุล่วงไปได้ด้วยดีความพึงพอใจในสถานฝึกงานนั้นมีความสำคัญต่อผู้ที่ไปฝึกงานกล่าวคือ ถ้าผู้รับการฝึกงานพึงพอใจในการปฏิบัติงานจะช่วยทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จ และได้ผลดีกว่าคนที่ไม่มี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน (กิตติมา ปรีดีติติก . 2529 : 320) และการปฏิบัติงานจะต้องมีความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ เพราะงานที่น่าพึงพอใจนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา และในการทำวิจัยในเรื่องนี้ สืบเนื่องจากนักศึกษาไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษา มีปัญหาที่ได้รับต่างกัน เช่น ไปฝึกงาน แล้วไม่ตรงกับสาขาหรือวิชาที่เรียนมา หรือไปฝึกงานในสถานฝึกงานภายนอกสถานศึกษามีลักษณะงานไม่ตรงกับความต้องการที่นักศึกษาต้องการไปฝึก ดังนั้นจึงทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง ของคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อที่จะเป็นแนวทางการแก้ไขต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ (Objective of the Study)

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาของนักศึกษาที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Significance of the study)

1. ได้รับทราบความพึงพอใจ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของผู้ที่เป็นฝึกงานในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาและยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานจัดการส่งนักศึกษาที่จะออกไปฝึกงานนอกสถานศึกษา เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. เพื่อให้สถาบันอื่นหรือหน่วยงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ใช้เป็นแนวทางเพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

ขอบเขตการศึกษา (Scope and Limitation)

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษางานภายนอกสถานที่ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่องในสาขาคำนี้คือ สาขาพัฒนาการเกษตร สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช และสาขาอุตสาหกรรมเกษตร ในสถานประกอบการเกี่ยวกับความคิดเห็นเนื่องจากการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษา และผลของการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษารวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์

(Operational Definition of Terms)

“ความพึงพอใจ” หมายถึง อาการที่พอใจ การที่พอใจหรือเรื่องที่พอใจ เป็นความรู้สึกที่รู้ด้วยจิตใจ อาจแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ใ้บุคคลรอบข้างได้รับรู้

“การฝึกงานภายนอกสถานศึกษา” หมายถึง การออกไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่อยู่ภายนอกสถานศึกษา

“สถานที่ฝึกงานภายนอก” หมายถึง สถานที่ประกอบการที่นักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง) ไปฝึกงานเป็นภาคเอกชน หรือหน่วยงานราชการ

“นักศึกษา” หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง) สาขาพัฒนาการเกษตร สาขาอุตสาหกรรมเกษตร และสาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

“ประสบการณ์” หมายถึง สิ่งที่ได้เรียนรู้ ได้เห็น ได้ทำในการออกไปฝึกงานในสถานประกอบการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ตรวจเอกสาร

(Review of Relate Literature)

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจได้มีการใช้คำว่า “ขวัญ” (Morale) “ทัศนคติ” (Attitude) และความพึงพอใจ (Satisfaction) แขนกันเสมอ ซึ่งทำให้เกิดความสับสนในบางครั้ง โดยแท้จริงแล้วทั้ง 3 คำมีความหมายต่างกันตามพจนานุกรม (2530) ดังนี้

“ขวัญ” หมายถึง สิ่งที่ไม่มีความวิตกกังวล นิยามกันว่าคืออยู่ประจำชีวิตของคนตั้งแต่เกิดมา ซึ่งเชื่อกันว่าถ้าขวัญอยู่กับตัว ก็เป็นสิริมงคล เป็นสุขสบาย จิตใจมั่นคง

“ทัศนคติ” หมายถึง แนวความคิดเห็น

การจัดการศึกษาวิชาการเกษตร

กรมอาชีวศึกษา (2527 : 3) ได้ให้วัตถุประสงค์ของการฝึกงานการเกษตร

1. เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญ และคุ้นเคยงานเกษตรอย่างแท้จริง
2. เพื่อให้มีความอดทนในด้านการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง
3. เพื่อฝึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งาน รู้จักนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต
4. เพื่อสร้างนิสัยให้เกิดความรักการทำงานด้านเกษตร รู้จักประหยัด และรับผิดชอบ
5. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำ โดยวิธีการปฏิบัติที่ได้ผลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ชัยมงคล สุวพานิช (2518 : 33) กล่าวว่า การศึกษาเกษตร หมายถึง การพัฒนาให้บุคคลมีความรู้ มีทักษะ ประสบการณ์ทางการเกษตร ทั้งนี้โดยที่บุคคลผู้นั้นสามารถนำความรู้ทักษะ และประสบการณ์ที่ถ่ายทอดจากบุคคลอื่น ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

นพพร พานิชสุข (2521 : 7) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานว่า เป็นประสบการณ์ตรงที่สถานศึกษาให้นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าสัมผัสเกี่ยวกับวิชาชีพของตนเองในอนาคต

กองวิทยาลัยเทคนิค (2526 : 10) การฝึกงานในสถานประกอบการเป็นกระบวนการเรียนรู้หาประสบการณ์ จากการทำงานจริง จากคนงาน หัวหน้าคนงาน ผู้เชี่ยวชาญงานพิเศษ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำการทำงานให้กับนักศึกษา เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานมากขึ้น และเสนอวัตถุประสงค์ข้อดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลดีต่อสถานศึกษา

1. ส่งเสริมการจัดหลักสูตรให้ตรงเป้าหมาย
2. เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน
3. เป็นแนวทางที่จะจัดระบบการฝึกงานในสถานประกอบการ
4. เจ้าหน้าที่สามารถหาครูพิเศษได้ง่าย

ผลดีต่อสถานประกอบการ

1. จัดหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ
2. มีส่วนช่วยผลิตช่างเทคนิคที่มีความสามารถ
3. ขอความร่วมมือทางวิชาการได้สะดวก
4. เจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการของสถานศึกษา

Davis , Keith (1955 : 33) มนุษย์สัมพันธ์ คือ วิธีการที่ก่อให้เกิดวัตถุประสงค์ และแรงกระตุ้นในกลุ่มคนก่อให้เกิดความสามัคคี ประสิทธิภาพที่จะทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความพึงพอใจทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และจิตใจโดยทั่วกัน

ซารี มณีศรี (มปป : 71) ได้กล่าวว่าคุณสมบัติของอาจารย์ที่เทศก์การฝึกงานว่า

1. สร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตนเอง
2. มีความกระตือรือร้น
3. มองโลกในแง่ดี
4. สุขภาพดี มีอารมณ์ขัน
5. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. มีความคิดริเริ่ม
7. มีไหวพริบปฏิภาณที่ดี
8. มีความสามารถในการประเมินผล
9. มีความจริงใจ
10. มีการฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า การส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีประสบการณ์ใช้วิชาและความรู้ความสามารถที่เรียนมา เพื่อฝึกทักษะและได้ประสบการณ์ตรงต่อสาขาวิชาชีพที่เรียนมา สร้างความมั่นใจเพราะเป็นการเสริมสร้างความรู้ ทักษะปฏิบัติและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อการออกไปประกอบอาชีพมีความเข้าใจระบบการทำงานมากยิ่งขึ้น

ไพโรจน์ ศรีธนากุล (2528 : 47) กล่าวว่า โรงเรียนจะต้องสามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. สามารถพัฒนาบุคลากรให้ไปประกอบอาชีพในอนาคตได้
2. เพื่อให้ผู้ศึกษาประสบการณ์ตามความถนัดอันจะก่อให้เกิดแรงผลักดันในการฝึก เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคต
3. ผู้ฝึกสามารถเข้าใจวิธีการของการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม และผลกระทบจากโรงงานได้
4. ทำให้สามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
5. ทำให้มีประสบการณ์เบื้องต้นในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรอย่างถูกต้อง

ความพึงพอใจ หมายถึง เป็นความรู้สึกที่รับรู้ด้วยจิตใจ อากาที่พอใจอาจแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ใ้บุคคลรอบข้างได้รับรู้

Strauss และ Sayles (1960) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึงความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้ผลประโยชน์ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจ ซึ่งสามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมาได้

Apple White (1993) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจในงานเป็นเรื่องของบุคคลเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคล ความพึงพอใจในงานมีความหมายกว้าง รวมถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพด้วย

จิรภรณ์ การญจนไพบูลย์ (2527 : 11) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกันว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือสภาพของอารมณ์ทางด้านจิตใจที่เกิดขึ้น เมื่อได้รับการสนองตอบต่อองค์ประกอบและสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากการปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นความต้องการของร่างกายและจิตใจที่คาดหวังไว้

จรัส โพธิ์จันทร์ (2528 : 17) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจในการทำงานที่สอดคล้องกันไว้ว่า ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลในแต่ละหน่วยงานที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ ซึ่งอาจเป็นความรู้สึกทางบวกในทางที่เป็นกลางหรือทางลบ ความรู้สึกเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน กล่าวคือหากรู้สึกไม่เมียงไปในทางบวก การปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพสูง กล่าวคือมีความรู้สึกชอบ รัก พอใจ และมีเจตคติที่ดีต่องาน แต่หากความรู้สึกไม่เมียงในทางลบ การปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพต่ำด้วย

ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2533 : 9-10) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลภายในกลุ่มและฐานะความเป็นอยู่ของเขาเหล่านั้นเป็นเรื่องของการพิจารณาว่าเขาจะได้รับความพึงพอใจชนิดไหน อย่างไร เช่นด้านความพึงพอใจในงานที่ทำ อัตราค่าจ้าง เงินเดือน สภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นต้น

ฉรงค์ จันทชุม (2531 : 9-10) และสำคัญ เพชรทอง (2531 : 16) ให้ความหมายของความพึงพอใจสอดคล้องกันว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิบัติงาน ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อการปฏิบัติงานในทางบวก ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีการเสียสละ อุทิศแรงกายแรงใจที่จะทำงาน ในทางตรงกันข้ามถ้าคนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่องาน ก็จะไม่มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่เป็นสิ่งจูงใจที่มีอยู่ในงานนั้น ๆ ความพึงพอใจเป็นผลมาจากการสร้างแรงจูงใจให้ปฏิบัติงานให้เกิดความเต็มใจปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของหน่วยงาน

Morse (1955 : 27) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกัน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพจิตที่ปราศจากความเครียด หรือความพยายามที่จะขจัดความตึงเครียด ความกระวนกระวายออกไปจากร่างกายและจิตใจอันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีความเต็มใจที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์การ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการได้

Vroom (1964 : 99) ให้ความหมายความพึงพอใจที่สอดคล้องกัน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง คุณภาพ สภาพ หรือระดับ ความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติของบุคคลที่มีต่องาน กล่าวคือ การมีเจตคติที่ดีต่องานก็จะมี ความพึงพอใจในการทำงาน และในทางตรงกันข้ามเจตคติที่ไม่ดีต่องานก็จะไม่พึงพอใจในการทำงาน

Dever (1972 : 256) มีความเห็นสอดคล้องว่าความพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย หรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้ายที่เกิดขึ้น โดยแรงกระตุ้นจากความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และตามความมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ

จากความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เกิดขึ้นต่อการปฏิบัติงานทั้งเป็นความรู้สึกทางบวกและทางลบ ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานถ้าเป็นความรู้สึกทางบวกก็จะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้องค์การหรือหน่วยงานมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามถ้าเป็นความรู้สึกทางลบ ก็จะทำให้บุคคลไม่เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานด้วยความจำใจไปวัน ๆ ตามภาระหน้าที่เท่านั้น ซึ่งจะทำให้หน่วยงานหรือองค์การขาดประสิทธิภาพได้ ดังนั้น การศึกษาความพึงพอใจต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี (หลักสูตรต่อเนื่อง) คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงจำเป็นและมีความสำคัญซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จ

ความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวบ่งชี้หรือตัวกำหนดให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสิทธิภาพ ความพอใจเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จทั้งนี้เพราะ หากผู้ปฏิบัติงานมีความพอใจในการปฏิบัติงาน ก็จะมีการเสียสละ อุทิศ แรงกายแรงใจ และสติปัญญา ในการปฏิบัติงาน ไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานก็จะไม่มีความกระตือรือร้นปฏิบัติงานเรื่อย ๆ แบบเข้าชามเย็นชาม อันจะทำให้องค์การขาดประสิทธิภาพได้ ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงปัจจัยและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัติงาน ตามโครงการปฏิบัติการศึกษาระดับปริญญาโทเพื่อชีวิต เกิดความพึงพอใจและปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายของโครงการ

กิติมา ปรีดิถก (2529 : 320) กล่าวถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่าปัจจัยหนึ่ง ที่ช่วยให้การทำงานประสบผลสำเร็จ ผู้ปฏิบัติที่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานย่อมปฏิบัติงานได้สำเร็จและได้ผลดีกว่าคนที่ไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งเสนอแนะให้ผู้ปฏิบัติงานพยายามศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัยและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ทฤษฎีแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

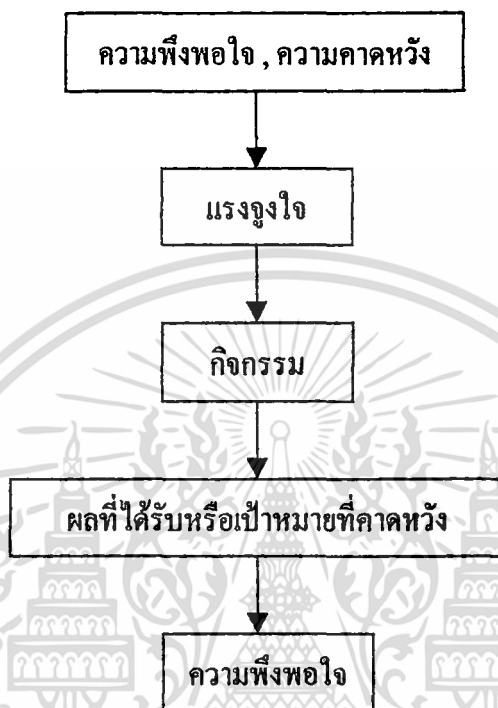
การสร้าง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะทำให้บุคลากร สนับสนุนและร่วมมือในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องรู้ถึงทฤษฎีที่จะส่งเสริมให้บุคคลมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีส่วนช่วยให้ผู้บริหารเกิดความสำเร็จในการบริหารและมีประสิทธิภาพในเรื่องทฤษฎีแรงจูงใจในการทำงานนี้ มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้หลายท่าน แต่ในที่นี้ขอนำมากล่าวเฉพาะทฤษฎีที่สำคัญดังนี้ คือ

บุญเคิม พันรอบ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจว่าเป็นทฤษฎีการคาดหวังเป็นทฤษฎี ย่อว่าเป็นทฤษฎี V.I.E. หรือ V.I.E. Theory เนื่องจากทฤษฎีนี้มีองค์ประกอบของทฤษฎีที่สำคัญ คือ

1. V มาจากคำว่า Valence หมายถึงความพึงพอใจ
2. I มาจากคำว่า Instrumentality หมายถึง เครื่องมืออุปกรณ์ วิธีทางที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ
3. E มาจากคำว่า Expecyancy หมายถึงความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้น ๆ บุคคลมีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง ทุกชีวิตพยายามดิ้นรนแสวงหา อย่างน้อยที่สุด ก็คือต้องการอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และรักษาโรค เมื่อชีวิตปัจจัยเหล่านี้ได้รับการตอบสนองแล้ว ก็มีความต้องการระดับสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ จากความต้องการหลายสิ่งหลายอย่างนี้เอง ทำให้ความพยายามกระทำ ดำเนินการด้วยวิธีใด วิธีหนึ่ง ด้วยสื่อหรือเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรลุความพอใจ หรือเพื่อให้ได้รับผลของการดำเนินการนั้น ตามที่ได้แสวงความพยายามนั่นเอง เรียกว่า ความคาดหวัง และความพอใจสิ่งต่าง ๆ ความคาดหวังอาจเป็นไปในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงความพึงพอใจ

ที่มา : โคชญญุเคิม พันรอบ (ม.ป.ป. : 79)

McGregor, (1960 : 33-58) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคคลไว้ โดยทั้งทฤษฎี x และทฤษฎี y ได้กำหนด ทฤษฎี x ขึ้น อธิบายสัญลักษณ์ของมนุษย์และการทำงานไว้ว่า

1. คนส่วนมากโดยธรรมชาติแล้ว ไม่ชอบทำงาน
2. คนส่วนมากไม่มีความทะเยอทะยาน มีความรับผิดชอบน้อย
3. คนส่วนมากมีความสามารถทางความคิดริเริ่มในการแก้ปัญหาการทำงานน้อย
4. การจูงใจจะเป็นการจูงใจด้วยความต้องการทางด้านร่างกายและความปลอดภัยเท่านั้น
5. คนส่วนมากถูกควบคุมอย่างใกล้ชิด และถูกบังคับเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

สมพงษ์ เกษมสินธุ์ (2519 : 225) ได้กล่าวอธิบายถึงทฤษฎีของ มาสโลว์ ไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. มนุษย์มีความต้องการและความต้องการจะมีอยู่ไม่หมดสิ้น แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องการนั้นขึ้นอยู่กับว่าเขามีสิ่งนั้นแล้วหรือยัง ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุด ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นเครื่องจูงใจพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นแรงจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับ กล่าวคือเมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการขั้นสูงก็จะเรียกให้ตอบสนองทันที

สำหรับ (Nongmak 1986: 61-62) ได้ศึกษาความพึงพอใจและแบ่งความพอใจในการทำงานเป็นประกอบได้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความพึงพอใจภายใน (Intrinsic Satisfaction) เป็นความพึงพอใจที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางสังคม ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม และความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดของตน หรือเฮอรัชเบอร์ก จัดเป็นปัจจัยจูงใจ

2. ความพึงพอใจภายนอก (Extrinsic Satisfaction) เป็นความพึงพอใจที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยหรือที่เฮอรัชเบอร์กจัดเป็นปัจจัยค้ำจุน

3. ความพึงพอใจทั่วไป (General Satisfaction) เป็นความพึงพอใจที่เกิดจากทุก ๆ สาเหตุรวมกัน

4. การสร้างสิ่งจูงใจที่จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดความพอใจ มีผู้เสนอความคิดเรื่องการจูงใจให้เกิดความพอใจในงานที่น่าสนใจมา

สมศักดิ์ แพรม่วง (2540 : 96) โดยอธิบายถึงลักษณะเป้าหมายของงานที่จะให้ได้ผลเชิงปฏิบัติว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานจึงจะมีความหมายสำหรับผู้

2. งานนั้นต้องสามารถวางแผนและวัดความสำเร็จได้โดยใช้ระบบการทำงาน และระบบควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายใน เป้าหมายของงานจะต้องมีลักษณะดังนี้

3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

3.2 มีผลงานกลับมาให้ผู้ทำทราบโดยตรง

3.3 งานนั้นเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา

3.4 งานนั้นมีลักษณะท้าทาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

ส่วนแนวความคิดของ ภิญโญ สาร (2523 : 360-361) ได้กล่าวไว้ว่า บุคลากรจะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และทำงานได้นานหรือไม่เพียงใด ต้องอาศัยสิ่งจูงใจที่สำคัญ 5 ชนิด คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ คือ เงิน และสิ่งของ
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาส เช่น การให้โอกาสที่จะมีชื่อเสียงดีเด่น มีเกียรติ มีอำนาจประจำตัวมากขึ้น และโอกาสได้ตำแหน่งงานสูงขึ้น
3. สิ่งจูงใจที่เป็นสถานภาพของการทำงาน ซึ่งอาศัยวัตถุเป็นหลัก เช่น ให้อำนาจทำงานที่มีห้องทำงานส่วนตัว เครื่องพิมพ์ รถประจำตำแหน่ง ฯลฯ
4. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพของการทำงาน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุ เช่น สภาพสังคมของครูในโรงเรียนช่วยให้โรงเรียนน่าอยู่ ครูรักใคร่ชอบพอกัน ไม่แบ่งกลุ่มแบ่งพวก ครูทุกคนอยู่ในฐานะที่ทัดเทียมกัน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจและการศึกษา ครูไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ในทุก ๆ ด้าน
5. การบำรุงขวัญหรือกระตุ้นใจ และสร้างความรู้สึกร่วมกันกับครูทั้งหลายว่าตนมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน หรือมีส่วนแก้ไขในการแก้สถานการณ์สำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้หลายอย่าง ดังนี้

ปิยะนุช สุจิต (2528) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการกองหอสมุดแห่งชาติ 130 คน เมื่อปี พ.ศ. 2528 พบว่าโดยส่วนรวมข้าราชการมีความพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับงานเป็นอันดับแรก ส่วนปัจจัยผู้ร่วมงาน ลักษณะงาน สิ่งตอบแทน มีความพึงพอใจในระดับสองลงมา ส่วนด้านตำแหน่งการงาน ความรับผิดชอบระดับการศึกษาและระยะเวลาในการทำงานมีความแตกต่างกัน

นันทวรรณ แก้วเอี่ยม (2531 : 185-186) ได้วิจัยเรื่องความพอใจของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตที่มีต่อกิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 452 คน ในปี พ.ศ. 2531 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตระหว่างวิทยาเขตมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมของนิสิตด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกัน

ประพจน์ นันทรามาศ (2524 : 170-173) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 227 คน ในปี 2523 ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทุกกลุ่มมีความพอใจในองค์ประกอบปัจจัยจูงใจ อันดับแรกได้แก่ ความก้าวหน้า และสาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับสุดท้ายได้แก่ ความรับผิดชอบ การบังคับบัญชา นโยบาย และการบริหารงาน อาจารย์กลุ่ม มีความพึงพอใจและกลุ่มที่ไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีความพึงพอใจในองค์ประกอบปัจจัยงานใจ และปัจจุบันค่าจุดแตกต่างกันทุกองค์ประกอบ

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีหรือแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติงาน (การฝึกงานภายนอกสถานที่ของนักศึกษา) ในหน่วยงานหรือองค์กรที่สังกัดอยู่ ซึ่งสามารถที่จะทำให้การทำงานนั้นออกมาดีและมีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการหรือการทำงานได้นั้น น่าจะขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคคล (นักศึกษาที่ไปฝึกงานนอกสถานที่) จึงเป็นเรื่องที่สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาความพึงพอใจในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อจะได้นำเสนอการวิจัยดังกล่าว เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานตามโครงการหรือในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

(Research Methodologies)

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 2 ของคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้ผ่านการฝึกงานภายนอกสถานศึกษามาแล้ว ในสาขาพัฒนาการเกษตร, สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช สาขาอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งจำนวนทั้งสิ้น 86 คน

3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นภาควิชามี 3 สาขาวิชา คือ 1. พัฒนาการเกษตร 2. เทคโนโลยีการผลิตพืช 3. อุตสาหกรรมเกษตร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย โดยการจับสลาก ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 80 / เปอร์เซ็นต์ คิดเป็น 70 คน

สาขา	จำนวน (คน)	ตัวอย่าง (คน)
สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช	29	24
สาขาพัฒนาการเกษตร	27	22
สาขาอุตสาหกรรมเกษตร	30	24
รวม	86	70

3.3 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผู้ทำการวิจัยนำไปแจกเองตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการสุ่มมี 2 ลักษณะ คือ เป็นคำถามแบบปิด (Closed and question) และเป็นคำถามแบบเปิด (Opened and question)

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาในการฝึกงาน

ตอนที่ 3 สอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาคู่การฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้สถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้เพื่อคำนวณหาร้อยละของข้อมูลด้านจำนวนตัวอย่าง มีสูตรดังนี้

$$A = \frac{X \times 100}{N}$$

A = ค่าร้อยละ

X = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Average) ใช้เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ยของข้อมูลจากจำนวนตัวอย่าง มีสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X_i}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum X_i$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

คะแนนเฉลี่ยที่ได้ นำมากำหนดเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรมสูตร : 2528)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

งบประมาณที่ใช้ในการศึกษา

งบประมาณในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประมาณ 3,000 บาท

กำหนดการดำเนินงาน

ตั้งแต่ เดือน กันยายน พ.ศ. 2541 ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 รวมระยะเวลา 6 เดือน

การทดสอบแบบสอบถามสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น นำไปทดสอบกับกลุ่มที่เป็นกลุ่มทดสอบ ที่คัดออก จากกลุ่มประชากรที่ต้องการวิจัย เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถามแล้วนำมาแก้ไขเพื่อใช้เป็น เครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่องในสาขาพัฒนาการเกษตร, สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช, สาขาอุตสาหกรรมเกษตร ที่เป็นประชากรเป้าหมาย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะเทคโนโลยีการเกษตรในหลักสูตรต่อเนื่อง และผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ตารางที่ 1 กำหนดการปฏิบัติการ

การปฏิบัติงาน	ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา					
	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
1. วางแผนการวิจัย	←→					
2. สร้างแบบสอบถาม และ		←→				
3. แจกแบบสอบถามกลุ่มนักศึกษาตัวอย่าง			←→			
4. วิเคราะห์ข้อมูล				←→		
5. สรุปผลเพื่อเขียนรายงาน					←→	
6. จัดพิมพ์					←→	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

(Result of Research and Judgement)

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งสอบถามนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรต่อเนื่องของ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงความพึงพอใจต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยคำร้อยละในเรื่อง เพศ อายุ ภูมิลำเนา การนับถือศาสนา หน่วยงานที่ฝึกงานมาแล้ว ภาควิชาที่ศึกษาอยู่

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษา ในการฝึกงานในสถานประกอบการ

ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 หลักสูตรต่อเนื่องของคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งในตอนที่ 3 นี้วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติบรรยาย

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามด้วย
ค่าร้อยละ

จากตารางที่ 2 ผู้ทำการวิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร ที่ต้องเก็บข้อมูล
จำนวน 70 ชุด และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 70 ชุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00

เพศ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษาที่ทำการตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่า
เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.43 และ 48.57 ตามลำดับ

ภาคภูมิลำเนา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักศึกษาที่ทำการตอบแบบสอบถามมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ทั่ว
ทุกภาคของประเทศไทย ซึ่งจากข้อมูลทำให้ทราบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ทางภาคใต้มากที่สุด
รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก
คิดเป็นร้อยละ 30.00, 22.85, 20.00, 12.86, 11.43 และ 2.86 ตามลำดับ

อายุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษาที่ทำการตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอายุ
ที่ 22 ปี นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามอายุน้อยที่สุดคือ 20 ปี และอายุมากที่สุดคือ 24 ปี ซึ่งนัก
ศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 21 – 23 ปี รองลงมาอายุสูงกว่า 23 ปี และช่วงอายุ 18 – 20 ปี ซึ่ง
เมื่อคิดเป็นค่าร้อยละ 91.43, 7.14 และ 1.43 ตามลำดับ ซึ่งจากข้อมูลจะเห็นได้ว่านักศึกษามีอายุ
อยู่ในเกณฑ์การเรียนตามปกติ

ศาสนา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศาสนาที่นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคารพ
นับถือ คือ ศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 97.14 และ 2.86 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน N = 70	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	36	51.43
หญิง	34	48.57
2. ภาคภูมิคำเนา		
เหนือ	8	11.43
ใต้	21	30
กลาง	14	20
ตะวันออก	9	12.86
ตะวันตก	2	2.86
ตะวันออกเฉียงเหนือ	16	22.85
3. อายุ		
ต่ำกว่า	-	-
18 – 20	1	1.43
21 – 23	64	91.43
สูงกว่า 23	5	7.14
4. นับถือศาสนา		
พุทธ	68	97.14
อิสลาม	2	2.86
คริสต์	-	-
อื่น ๆ	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 70	ร้อยละ
5. การฝึกงานที่ผ่านมาแล้ว ท่านฝึกงาน ณ สถานที่ใด		
หน่วยงานราชการ	50	71.43
รัฐวิสาหกิจ	1	1.43
ฟาร์มเอกชน	5	7.14
โรงงานอุตสาหกรรม	14	20
อื่นๆ	-	-
6. ท่านได้รับเงินจากทางบ้าน (บ้าน/เดือน)		
น้อยกว่า 1,000	-	-
1,001 – 3,000	11	15.71
3,001 – 6,000	58	82.86
มากกว่า 6,000	1	1.43
7. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชา		
พัฒนาการเกษตร	22	31.43
เทคโนโลยีการผลิตพืช	24	34.29
อุตสาหกรรมเกษตร	24	34.29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่ฝึกงานที่ได้ผ่านการฝึกงานมาแล้ว

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยผ่านการฝึกงานในหน่วยของราชการ รองลงมาฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มเอกชน และน้อยที่สุดที่นักศึกษาตอบแบบสอบถามเคยผ่านการฝึกงานมาคือ รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 50, 14, 15 และ 1 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานราชการเป็นที่สนใจของนักศึกษาส่วนใหญ่สำหรับการฝึกงานนอกสถานที่

รายได้ที่รับจากที่บ้าน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับเงินสนับสนุนจากที่บ้าน ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 3,001 – 6,000 บาท/เดือน รองลงมาคือ 1,001 – 3,000 บาท/เดือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 8, 2.86, 15.71 และ 1.43 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ระดับรายได้ของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วง 3,001 – 6,000 บาท/เดือน มีมากที่สุด ทำให้ทราบว่าระดับรายได้ดังกล่าวเป็นระดับค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาใช้ในการเรียนได้

สาขาที่ท่านกำลังศึกษา

ในการส่งแบบสอบถามนี้ได้ส่งไปยังกลุ่มประชากรที่ต้องการเก็บข้อมูล ซึ่งตรงตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยการทำแบบสอบถามส่งไปยังนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรต่อเนื่องชั้นปีที่ 2 ในสาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช สาขาอุตสาหกรรมเกษตร และสาขาพัฒนาการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถคิดเป็นค่าร้อยละได้ 34.29, 34.29, และ 31.43 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการฝึกงานในสถานประกอบการ

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการฝึกงานในสถานประกอบการ ผลที่ได้แสดงได้ดังนี้

การเลือกสถานที่ฝึกงานที่ผ่านมา

การเลือกสถานที่ฝึกงานที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าการเลือกเอง ร้อยละ 57.14 และสถาบันศึกษาเป็นผู้กำหนดให้คิดเป็นร้อยละ 42.86 จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่านักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานเอง

ความต้องการในการเลือกสถานที่ฝึกงาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความต้องการให้นักศึกษาเป็นผู้กำหนดสถานที่ฝึกงานและสถานที่ศึกษาเป็นผู้ติดต่อให้ รองลงมาคือให้สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดสถานที่ฝึกงานและสถานศึกษาเป็นผู้ติดต่อให้ และน้อยที่สุดคือให้นักศึกษาเลือกที่ฝึกงานโดยนักศึกษาไปติดต่อเอง คิดเป็นร้อยละ 60, 25.71 และ 14.29 ตามลำดับ จากข้อมูลจะเห็นได้ว่านักศึกษายกมีอิสระในการเลือกสถานที่ฝึกงานเอง

สถานที่ฝึกงานที่ต้องการไปฝึกงาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามจะเห็นได้ว่าสถานที่ฝึกงานที่นักศึกษาส่วนใหญ่อยากไปฝึกงานมากที่สุด คือ หน่วยงานราชการ รองลงมาคือ บริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ, โรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 37.14, 22.86, 20 และ 20 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาให้ความสนใจที่จะฝึกงานกับส่วนราชการมากที่สุด ซึ่งในหน่วยงานของราชการมีอยู่มากระจัดกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ ซึ่งง่ายต่อการฝึกงานและการติดต่อขอฝึกงาน ส่วนรองลงมาเป็นบริษัทเอกชน ซึ่งบริษัทของเอกชนมีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่วนรัฐวิสาหกิจกับโรงงานอุตสาหกรรมมีนักศึกษาให้ความสนใจอยู่ในระดับที่เท่ากัน

เวลาที่เหมาะสมในการฝึกงาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นว่าเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงานมากที่สุดคือ ช่วงระหว่างปิดภาคเรียนเดือนเมษายน รองลงมาคือระหว่างปิดภาคเรียนเดือนมีนาคม ระหว่างปิดภาคเรียนกลางเดือนตุลาคม และระหว่างปิดภาคเรียน พฤษภาคม คิดเป็นค่าร้อยละ 58.57, 24.29, 14.29 และ 2.86 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการฝึกงานในสถานประกอบการ

รายการ	จำนวน N = 70	ร้อยละ
1. การเลือกสถานที่ฝึกงานที่ผ่านมา		
เลือกเอง	40	57.14
สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดให้	30	42.86
2. ท่านมีความต้องการในการเลือกสถานที่ฝึกงาน อย่างไร		
ให้นักศึกษาเลือกที่ฝึกงาน โดยนักศึกษาติดต่อเอง	10	14.29
ให้นักศึกษากำหนดสถานที่ฝึกงานและสถานศึกษาเป็นผู้ติดต่อให้	42	60
ให้สถานศึกษากำหนดสถานที่ฝึกงานและติดต่อให้	18	25.71
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
3. สถานที่ฝึกงานที่ท่านต้องการ ไปฝึกงานมากที่สุด		
หน่วยงานราชการ	26	37.14
รัฐวิสาหกิจ	14	20
บริษัทเอกชน	16	22.86
โรงงานอุตสาหกรรม	14	20
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
4. นักศึกษาคิดว่า เวลาที่เหมาะสมในการฝึกงานมากที่สุด ควรเป็น		
เวลาไหน		
ระหว่างปิดภาคเรียนกลางเดือนตุลาคม	10	14.29
ระหว่างปิดภาคเรียนเดือนมีนาคม	17	24.29
ระหว่างปิดภาคเรียนเดือนเมษายน	41	58.57
ระหว่างปิดภาคเรียนเดือนพฤษภาคม	2	2.86
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 70	ร้อยละ
5. จากการฝึกงานภายนอกสถานที่ ท่านคิดว่าการฝึกงานมีระยะเวลา		
เป็นอย่างไร		
น้อยเกินไป	16	22.86
กำลังเหมาะสม	52	74.28
มากเกินไป	2	2.86
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
6. ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ตรงกับสาขาที่ท่านเรียน		
หรือไม่		
ตรงกับสาขาที่เรียนมา	40	57.14
ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา	25	35.71
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	5	7.14
7. ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ท่านคิดว่าเป็นอย่างไรบ้าง		
หนักเกินไป	8	11.43
กำลังเหมาะสม	50	71.43
น้อยเกินไป	12	17.14
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
8. นักศึกษาฝึกงานลักษณะของการปฏิบัติงานเป็นเช่นไร		
ปฏิบัติงานติดต่อกันทุกวัน	4	5.71
ปฏิบัติงานเฉพาะวันจันทร์ – ศุกร์	38	54.29
ปฏิบัติงานวันจันทร์ – เสาร์ (หยุดวันอาทิตย์)	26	37.14
อื่น ๆ (โปรดระบุ) หยุดวันศุกร์ – เสาร์	2	2.86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 70	ร้อยละ
9. การฝึกงานภายนอกสถานศึกษาเป็นไปในลักษณะใด		
มีการหมุนเวียนงานที่ปฏิบัติ	48	68.57
ฝึกงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว	20	28.57
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	2	2.86
10. ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ท่านคิดว่าท่านได้รับความรู้ ทางด้านวิชาการมากน้อยเพียงใด		
มาก	21	30
ปานกลาง	37	52.86
น้อย	12	17.14
ไม่ได้รับเลย	-	-
11. ท่านต้องการค่าตอบแทนจากการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา หรือไม่		
ต้องการ	36	51.43
ไม่ต้องการ	27	38.57
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	7	10
12. การเดินทางไปยังสถานที่ฝึกงานนั้น ท่านคิดว่าเป็นอย่างไร		
ไกลเกิน	27	38.57
เหมาะสม	37	52.86
ใกล้	6	8.57
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 70	ร้อยละ
13. ในการเดินทางระหว่างที่พักกับสถานที่ฝึกงาน ท่านคิดว่าเป็นอย่างไร		
ไกลเกินไป	15	21.43
เหมาะสม	43	61.43
ใกล้	12	17.14
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
14. ในระหว่างการฝึกงาน การอำนวยความสะดวกด้านเครื่องอุปโภคเป็นอย่างไร		
ดีมาก	12	17.14
ดี	23	32.86
ปานกลาง	20	28.57
น้อย	10	14.29
น้อยมาก	5	7.14
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
15. สภาพของสถานที่ที่ท่านฝึกงาน ท่านคิดว่าเป็นอย่างไร		
ดี	38	54.29
ปานกลาง	30	42.86
ไม่ดี	2	2.85
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 70	ร้อยละ
16. ท่านต้องการให้ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอก		
สถานศึกษาเป็นอย่างไร		
ฝึกเกี่ยวกับงานฟาร์มอย่างเดียว	9	12.86
ฝึกเกี่ยวกับงานในการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมเพียงอย่างเดียว	6	8.57
ฝึกเกี่ยวกับงานในห้องปฏิบัติการเพียงอย่างเดียว	4	5.71
ฝึกเกี่ยวกับการส่งเสริมเพียงอย่างเดียว	10	14.29
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	41	58.57
17. สถานที่ที่ท่านได้ไปฝึกงาน ได้มีการชี้แจงและแนะนำเกี่ยวกับ		
สถานที่, วิธีการปฏิบัติงาน ตลอดจนการปฏิบัติตนในสถานที่		
ฝึกงานจากหัวหน้างานก่อนหรือไม่		
มีการชี้แจงอย่างละเอียด	45	64.29
มีการชี้แจงบ้างเล็กน้อย	21	30
ไม่มีการชี้แจง	4	5.71
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
18. ในการปฏิบัติการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ท่านได้ปฏิบัติงาน		
ร่วมกับบุคคลประเภทใด		
ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ฝึกงานจากสถานอื่น	11	15.71
ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการ	24	34.29
ปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อน ๆ ที่มาจากสถานที่เดียวกัน	9	12.86
ปฏิบัติงานร่วมกับคนงาน	8	11.43
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	18	25.71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 70	ร้อยละ
19. ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาเป็นอย่างไร		
ค่าใช้จ่ายมาก	29	41.43
ค่าใช้จ่ายพอประมาณ	34	48.57
ค่าใช้จ่ายน้อย	4	5.71
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	3	4.29
20. จากการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ท่านได้รับค่าตอบแทนหรือไม่		
ได้	21	30
ไม่ได้	49	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะเวลาของการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ระยะเวลาในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษามีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 74.28 รองลงมาเห็นว่า ระยะเวลาฝึกงานน้อยไป คิดเป็นร้อยละ 22.86 และมีความคิดเห็นว่าระยะเวลาของการฝึกงานภายนอกมากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 2.86 จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าระยะเวลาที่ทำการฝึกงานเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมอย่างยิ่ง

การฝึกงานภายนอกสถานศึกษาตรงหรือไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าตรงกับสาขาที่เรียนมา คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนที่ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมาคิดเป็นร้อยละ 35.71 และส่วนที่เห็นว่าตรงบางส่วนและไม่ตรงในบางส่วน เพราะเวลาฝึกงานต้องผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป กล่าวคือ เมื่อปฏิบัติงานของตนครบตามกำหนดระยะเวลาเสร็จแล้วก็ต้องเปลี่ยนงานไปปฏิบัติงานสลับกับกลุ่มอื่นเป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 7.14

การฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษานักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ากำลังเหมาะสมร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ นักศึกษาที่คิดว่าการฝึกงานหนักเกินไปคิดเป็นร้อยละ 11.43 และนักศึกษาคิดว่าการฝึกงานนั้นน้อยเกินไปคิดเป็นร้อยละ 17.14

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ลักษณะงานที่ปฏิบัติที่ขึ้นอยู่กับสถานที่ไปฝึกงานเป็นผู้กำหนด ซึ่งจะต้องมีความแตกต่างกันไป จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานวันจันทร์-ศุกร์, วันจันทร์-เสาร์ หยุดเฉพาะวันอาทิตย์ วันจันทร์-พฤหัสบดี และปฏิบัติงานติดต่อกันทุกวัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 54.29, 27.14, 5.71 และ 2.86 ตามลำดับ

การฝึกงานภายนอกเป็นไปในลักษณะใด

การวิเคราะห์ข้อมูลจากนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาส่วนใหญ่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษานั้นจะมีการเปลี่ยนหมุนเวียนงานที่ปฏิบัติ คิดค่าเป็นร้อยละ 68.57 การฝึกงานเพียงอย่างเดียวคิดเป็นร้อยละได้ 28.57 และอื่น ๆ คือ งานมีน้อย ต้องการฝึกปฏิบัติทุกอย่างภายในวันเดียว คิดเป็นร้อยละ 2.86

ความรู้ที่ได้จากการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในระดับปานกลาง เนื่องจากการฝึกงานนั้นตรงบ้าง ไม่ตรงบ้าง คิดเป็นร้อยละ 52.86 และนักศึกษาที่คิดว่าตนได้ ได้รับความรู้จากการฝึกงานในระดับที่มาก เนื่องจากเมื่อไปฝึกงานแล้วตรงกับที่เรียนมา และได้ ประสบการณ์ ความรู้จากการปฏิบัติจริง คิดเป็นร้อยละ 30 และที่คิดว่าได้รับความรู้น้อย คิดเป็น ร้อยละ 17.14

คำตอบแทน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการคำตอบแทน เพราะเห็นว่าทำงานแล้วน่าจะได้รับการคำตอบบ้าง คิดเป็นร้อยละ 51.43 และไม่ต้องการคำตอบ แทน เพราะเห็นว่าไปฝึกงานก็ได้รับความรู้อยู่แล้ว และได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยไม่ต้องการคำตอบ แทนร้อยละ 38.57 และอื่น ๆ ที่ให้ความเห็นว่า ต้องการคำตอบแทนเพียงแค่ค่าใช้จ่ายพอให้ใน การเดินทาง ไปกลับระหว่างจังหวัดที่นักศึกษามีภูมิลำเนาใกล้กับสถานฝึกงาน มีเพียง ร้อยละ 10

การเดินทางไปยังสถานที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสถานที่ ฝึกงานนั้นเหมาะสม เพราะมีภูมิลำเนาอยู่ใกล้สถานที่ฝึกงานภายนอก คิดเป็นร้อยละ 52.86 ส่วน นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าไกลเกินไป เพราะมีภูมิลำเนาอยู่ไกลสถานที่ฝึกงานภายนอก คิดเป็นร้อยละ 38.57 และที่มีความคิดเห็นว่าสถานที่ฝึกงานมีระยะทางที่ไกลมีเพียงร้อยละ 8.57

ระยะทางการเดินทางระหว่างสถานที่ฝึกงานกับสถานที่พักอาศัย

ช่วงการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา การเดินทางระหว่างที่พักอาศัยกับสถานที่ฝึกงานจาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ร้อยละ 61.43 ส่วนที่มีความคิดเห็นว่าไกลเกินไป คิดเป็นร้อยละ 21.43 และมีความคิดเห็นว่าใกล้ ร้อยละ 17.14

การอำนวยความสะดวกเรื่องอุปโภคบริโภค

จากผลการวิเคราะห์ นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ดี เนื่องจากมี เครื่องอุปโภคบริโภคพร้อมไม่ต้องลำบากในการจัดหา ร้อยละ 32.86 ปานกลาง เนื่องจาก สถานที่ฝึกงานจัดหาให้บางส่วน ร้อยละ 28.57, ค่อนข้าง เนื่องจากทางสถานที่ฝึกงานจัดหาให้ ร้อยละ 17.14, น้อย เนื่องจากจะต้องจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคเอง และอยู่ไกลตลาด ร้อยละ 14.29 และมีความคิดเห็นว่าน้อยมาก เนื่องจากอยู่ไกลจากตลาดมากและบางสถานที่ฝึกงานมีเครื่องใช้ สอยและเครื่องอุปโภคบริโภคน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพของสถานที่ฝึกงาน

จากผลการวิเคราะห์ที่นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สภาพของสถานที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษามีสภาพดี เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมที่ดีและมีความสะดวกในการคมนาคม คิดเป็นร้อยละ 54.29 ส่วนที่เห็นว่าสภาพปานกลาง เนื่องจากสภาพแวดล้อมในสถานฝึกงานมีการดูแลน้อย ร้อยละ 42.86 และที่ที่มีความคิดเห็นว่าสภาพของสถานฝึกงานภายนอกไม่ดีนั้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่ดีการคมนาคมไม่สะดวกสถานที่พักคับแคบ คิดเป็นร้อยละ 2.85

ลักษณะงานที่นักศึกษาต้องการปฏิบัติในการฝึกงาน

จากผลการวิเคราะห์ที่นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะฝึกงานรวมกันทั้ง 4 ข้อคือ ฝึกเกี่ยวกับงานฟาร์ม โรงงานอุตสาหกรรม ห้องปฏิบัติการและการส่งเสริม รองลงมาคือฝึกเกี่ยวกับการส่งเสริมเพียงอย่างเดียวร้อยละ 14.29 ฝึกเกี่ยวกับงานฟาร์มอย่างเดียว ร้อยละ 12.86 ฝึกเกี่ยวกับงานในการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 8.57 และฝึกเกี่ยวกับงานในการผลิตในห้องปฏิบัติการเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 5.71 จากข้อมูลได้ว่านักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามต้องการที่จะฝึกงานให้ตรงกับที่เรียนมา แต่นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการที่จะฝึกงานรวมกันทั้งหมด 4 ข้อ ไม่ต้องการทำเพียงอย่างเดียว

การชี้แจงแนะนำเกี่ยวกับสถานที่วิธีปฏิบัติ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะได้รับการชี้แจงอย่างละเอียด 64.29 รองลงมาคือ ชี้แจงบ้างเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 30 และที่ไม่มีการชี้แจง ร้อยละ 5.71

การปฏิบัติงานร่วมกับบุคคล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการ ร้อยละ 34.29 รองลงมาเป็นการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลต่าง ๆ รวมกันไม่ว่าจะเป็นผู้ฝึกงานภายนอกสถานที่ หรือกับเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการหรือคนงาน มีร้อยละ 25.71 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ฝึกงานจากสถานที่อื่น ร้อยละ 15.71 ปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อน ๆ ที่มาจากสถาบันเดียวกัน ร้อยละ 12.86 และที่น้อยที่สุด คือการปฏิบัติงานกับคนงาน ร้อยละ 11.43

ค่าใช้จ่าย

จากผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายพอประมาณ ร้อยละ 48.57 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายมาก ร้อยละ 41.43 และมีค่าใช้จ่ายน้อย ร้อยละ 5.71 ส่วน ร้อยละ 4.29 มีความเห็นว่า ค่าใช้จ่ายจะดูจากสมาชิกในกลุ่มเป็นหลัก ร้อยละ 4.29 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาอยู่ในครอบครัวที่มีสถานภาพที่มีกำลังพอที่จะมีเงินใช้จ่ายในการฝึกงาน

ค่าตอบแทนในการฝึกงาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะไม่ได้ผลตอบแทนจากการฝึกงาน ร้อยละ 70 และนักศึกษาที่ฝึกงานที่ได้รับผลตอบแทน มีร้อยละ 30 คิดเป็นค่าเฉลี่ยมีค่าตอบแทน วันละ 97 บาท จากข้อมูลทำให้ทราบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ฝึกงานในหน่วยงานราชการ และส่วนใหญ่ก็ไม่ได้รับค่าตอบแทน แต่มีนักศึกษาบางส่วนที่ไปฝึกงานกับบริษัทเอกชน ได้รับค่าตอบแทน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริษัทเอกชน มีศักยภาพในเรื่องการเงินจึงสามารถให้ค่าตอบแทนนักศึกษาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

จากตารางที่ 4 เป็นผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาจะเห็นได้ว่ามี 2 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจมากและระดับความพึงพอใจปานกลาง ในระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาอยู่ในระดับที่มาก ซึ่งจะเรียงจากระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ไปจนถึงระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยลงไปดังนี้

- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสถานที่ฝึกงาน มีคะแนนระดับความพึงพอใจมากเฉลี่ย 3.66 เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่กำหนดเลือกสถานที่ฝึกงานเองและสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดให้ จึงมีผลทำให้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่มาก
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานมีค่าคะแนนระดับความพึงพอใจมากเฉลี่ย 3.64 เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่เมื่อไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษาแล้วสถานที่ที่ไปฝึกงานได้มีการชี้แจงและแนะนำเกี่ยวกับสถานที่, วิธีการปฏิบัติงานตลอดจนการปฏิบัติตนในสถานที่ฝึกงานอย่างละเอียดจึงทำให้นักศึกษาที่ไปฝึกงานมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในระดับความพึงพอใจมาก
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระยะเวลาในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษามีค่าระดับความพึงพอใจมากเฉลี่ย 3.58 เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าระยะเวลาการฝึกงานภายนอกสถานศึกษานั้นกำลังเหมาะสม และลักษณะของการปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานเฉพาะวันจันทร์-ศุกร์ หยุดวันเสาร์และวันอาทิตย์ ซึ่งมีผลทำให้ระดับความพึงพอใจมาก
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลในการฝึกงานมีระดับความพึงพอใจมากเฉลี่ย 3.59 เนื่องจากนักศึกษาที่ไปรับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษามีผลการประเมิน คือ ผ่านทุกคนที่ไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษา
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพที่พักในสถานที่ฝึกงานมีค่าระดับความพึงพอใจมากเฉลี่ย 3.50 เนื่องจากสภาพของสถานที่ฝึกงานภายนอกนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าดี มีสภาพแวดล้อมที่ดีจึงมีผลทำให้นักศึกษาที่ไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการนิเทศน์ฝึกงานมีค่าระดับคะแนนความพึงพอใจปานกลางเฉลี่ย 3.37 เนื่องจากนักศึกษาที่ไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษานั้นมีการกระจายกันไปฝึกยังสถานที่ต่าง ๆ ประกอบกับอาจารย์ผู้ทำกรนิเทศน์มีน้อย จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการนิเทศน์งาน ดังนั้นจึงทำให้ระดับคะแนนความพึงพอใจอยู่ในช่วงปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ข้อความ	$\bar{X}$	ระดับความพึงพอใจ
1. การติดต่อสถานที่ฝึกงาน	3.66	มาก
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน	3.64	มาก
3. ระยะเวลาของการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา	3.59	มาก
4. การประเมินผลการฝึกงาน	3.59	มาก
5. สภาพของที่พักในสถานที่ฝึกงาน	3.50	มาก
6. การนิเทศการฝึกงาน	3.47	ปานกลาง
7. ผลที่ได้รับจากการฝึกงาน	3.43	ปานกลาง
8. การเดินทางไปยังสถานที่ฝึกงาน	3.34	ปานกลาง
9. การเดินทางในระหว่างการฝึกงาน	3.18	ปานกลาง
10. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	3.14	ปานกลาง
11. ค่าใช้จ่ายในการฝึกงาน	3.03	ปานกลาง
12. สภาพของเครื่องอุปโภคบริโภค	3.00	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.38	ปานกลาง

หมายเหตุ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง	ความพึงพอใจมากที่สุด
	4.50 – 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจมากที่สุด
	3.50 – 4.49	หมายถึง	ความพึงพอใจมาก
	2.50 – 3.49	หมายถึง	ความพึงพอใจปานกลาง
	1.50 – 2.49	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อย
	1.00 – 1.49	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อผลที่ได้รับจากการฝึกงานมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเฉลี่ย 3.43 เนื่องจากนักศึกษาที่ไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษาได้รับความรู้ระดับปานกลาง กล่าวคือ นักศึกษาเมื่อไปฝึกงานแล้วมีการหมุนเวียนกันปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มจึงทำให้ต้องฝึกงานหลายอย่าง ดังนั้น จากการฝึกงานจึงตรงกับสาขาที่เรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง จึงมีผลทำให้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเดินทางไปยังสถานที่ฝึกงานมีระดับคะแนนความพึงพอใจปานกลางเฉลี่ย 3.34 เนื่องนักศึกษามากส่วนใหญ่มองมีความต้องการที่จะเลือกสถานที่ฝึกงานเอง และภูมิลำเนาของนักศึกษาอยู่กระจัดกระจายทุกภาคของประเทศ จึงมีส่วนทำให้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเดินทางในระหว่างการอยู่ภายในส่วนที่ฝึกงานมีระดับคะแนนความพึงพอใจปานกลางเฉลี่ย 3.14 เนื่องจากนักศึกษาที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษาส่วนใหญ่มองมีความคิดเห็นว่าการเดินทางระหว่างการอยู่ภายในนั้นมีความเหมาะสม
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อลักษณะงานที่ปฏิบัติมีระดับคะแนนความพึงพอใจปานกลางเฉลี่ย 3.14 เนื่องจากการปฏิบัติงานมีวันทำงานจันทร์-วันศุกร์ หยุดวันเสาร์และวันอาทิตย์ และงานก็ไม่หนักเนื่องจากนักศึกษาผู้ไปฝึกงานมีความคิดเห็นว่าเป็นงานที่เหมาะสมจึงทำให้มีระดับคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจปานกลาง
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อค่าใช้จ่ายในการฝึกงานมีระดับคะแนนความพึงพอใจปานกลางเฉลี่ย 3.03 เนื่องจากนักศึกษาที่ไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษาส่วนใหญ่มองได้รับเงินสนับสนุนจากทางบ้านซึ่งอยู่ในช่วง 3,001-6,000 บาท/เดือน และนักศึกษาที่ไปฝึกงานบางแห่งได้รับเงินค่าตอบแทนจากการฝึกงานจึงทำให้มีความพึงพอใจปานกลาง
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพของการหาเครื่องอุปโภคบริโภคมีระดับคะแนนความพึงพอใจปานกลางเฉลี่ย 3.00 เนื่องจากนักศึกษาที่ไปฝึกงานส่วนใหญ่มองมีความคิดเห็นว่าเป็นสถานที่ฝึกงานมีการอำนวยความสะดวกด้านเครื่องอุปโภคบริโภค ไม่ต้องลำบากในการจัดหา จึงทำให้นักศึกษามีระดับความพึงพอใจปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยรวมของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาอยู่ที่ 3.38 ระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยอมรับได้ต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาเนื่องจากสถานที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษามีความพร้อมเพียงพอที่จะรองรับนักศึกษาไปฝึกงาน ทั้งทางด้านการศึกษา ทัศนศึกษา ระยะเวลาการฝึกงาน สภาพที่พัก ลักษณะงานที่ปฏิบัติ การเดินทาง สภาพเครื่องอุปโภคบริโภค รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการฝึกงานก็มิได้เป็นปัญหาต่อการฝึกงานของนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงาน คือ ควรจัดให้มีการฝึกงานที่ตรงกับงานที่เรียนมา ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้เมื่อไปฝึกงานแล้วไม่ตรงกับสาขาที่เรียน ซึ่งอาจจะได้รับความรู้บ้างเล็กน้อย และไม่สามารถใช้วิชาที่เรียนมาได้เต็มที่ในการฝึกงาน รองลงมา คือ เรื่องการนิเทศน์ของอาจารย์นิเทศ นักศึกษาผู้ร่วมฝึกงานนอกสถานศึกษามีความต้องการที่จะให้อาจารย์นิเทศน์ไปเยี่ยมเยียนให้ได้ทุกแห่ง ถ้าหากไม่มีเวลาก็ควรที่จะเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้ให้การนิเทศนักศึกษาให้มีจำนวนที่มากเพียงพอ หรือ ไม่ก็ควรให้อาจารย์ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบมีการติดต่อระหว่างนักศึกษาผู้ฝึกงานภายนอกสถานศึกษากับอาจารย์ผู้รับผิดชอบ และควรให้มีการช่วยเหลือในเรื่องค่าเดินทาง หรือ ไม่ก็ไม่มีพาหนะไปส่งยังสถานที่ฝึกงาน ควรมีการดูแลให้ความช่วยเหลือเรื่องเครื่องอุปโภคบริโภคด้วย ส่วนเรื่องเกี่ยวกับที่พักอาศัยนั้น ในสถานที่ฝึกงานบางแห่งมีสภาพที่พักอาศัยที่แออัด นอกจากนี้ควรจัดให้มีการสัมมนาการฝึกงานของทุกภาควิชาร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้

ผลการสรุปข้อเสนอแนะของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามมีดังนี้

1. ความพึงพอใจที่นักศึกษาตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการคือ การจัดการฝึกงานให้ตรงกับที่เรียนมา ซึ่งในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษานั้น การจัดการฝึกงานให้ตรงกับสาขาที่เรียนมา มีความจำเป็นอย่างมากในการเรียนรู้ของนักศึกษา จากผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 35.71
2. ควรมีการให้ความช่วยเหลือเรื่องค่าเดินทางและการอุปโภคบริโภคของนักศึกษากว่าคือ ควรให้มีรถไปส่งยังสถานที่ฝึกงานภายนอก และควรจัดหาที่พักที่ฝึกงานที่มีการหาเครื่องอุปโภคบริโภคที่สะดวกมากกว่านี้ จากผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 11.43
3. ควรจัดให้มีการสัมมนาเรื่องการฝึกงานของทุกภาควิชาร่วมกัน จากผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 11.43
4. สภาพที่พักอาศัยมีความแออัดควรที่จะจัดหาที่พักที่มีความพร้อมทางด้านที่พักอาศัยที่ดีกว่านี้ หรือ ไม่ก็ส่งนักศึกษาที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษาให้มีจำนวนน้อยลง จากผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 7.15
5. เรื่องการนิเทศน์ในการฝึกงานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ต้องการให้อาจารย์ผู้ทำการนิเทศน์ไปนิเทศน์นักศึกษาที่ทำการฝึกงานภายนอกทุกสถานที่ที่นักศึกษาไปฝึกงานทุกที่ และให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกงานของนักศึกษามีการติดต่อกับนักศึกษาที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษาอย่างน้อยก็โทรศัพท์ติดต่อกัน จากผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 5.71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

(Conclusion and Suggestion)

ในการทำวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา และเพื่อศึกษาถึงปัญหาถึงปัญหาของนักศึกษาที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษาซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้ทำวิจัยในด้าน เพศ อายุ ภูมิลำเนา ศาสนา สถานะที่ฝึกงานที่ผ่านมา เงินสนับสนุนจากที่บ้าน สาขาที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาอยู่เหล่านี้มิได้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการฝึกงานของนักศึกษาที่ไปฝึกงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามมีความพร้อมในด้านส่วนตัวและพึงพอใจต่อการที่จะปฏิบัติงานภายนอกสถานศึกษา

ทางด้านความคิดเห็นของนักศึกษาในสถานประกอบการจากการวิจัยจะเห็นได้ว่า นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเลือกสถานที่ฝึกงานเองในช่วงปิดภาคเรียนเดือน เมษายน ซึ่งในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาส่วนใหญ่จะตรงกับสาขาที่เรียนมา งานที่ฝึกก็เหมาะสม ส่วนด้านการเดินทางไปยังสถานที่ฝึกงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในเรื่องของค่าใช้จ่าย นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมไม่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ในส่วนด้านความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานภายนอก จากการวิจัยจะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่ไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษามีค่าระดับความพึงพอใจ 2 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจมาก และระดับความพึงพอใจปานกลาง ซึ่งระดับความพึงพอใจมากมีดังนี้ การติดต่อสถานที่ฝึกงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ระยะเวลาของการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา การประเมินผลของการฝึกงาน และสภาพของที่พักในสถานที่ฝึกงาน ส่วนระดับความพึงพอใจปานกลางมีดังนี้ การนิเทศน์การฝึกงาน ผลที่ได้รับจากการฝึกงาน การเดินทางไปยังสถานที่ฝึกงาน การเดินทางในระหว่างการฝึกงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ค่าใช้จ่ายในการฝึกงาน และสภาพเครื่องอุปโภคบริโภค ซึ่งสอดคล้องกับ จรัส โพธิ์จันทร์ (2538 : 17) ซึ่งกล่าวถึง ความพึงพอใจในการทำงานเป็นรู้สึกที่ดีของบุคคลในแต่ละหน่วยงาน งานที่กำลังปฏิบัติซึ่งอาจเป็นความรู้สึกทางบวกในทางที่เป็นกลางหรือลบ ความรู้สึกเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพสูงกล่าวคือ มีความรู้สึกชอบ รัก พื่อใจ และมีเจตคติที่ดีต่องาน แต่หากความรู้สึกโน้มเอียงในทางลบการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพต่อคือ และโดยเฉลี่ยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปานกลาง คือ 3.38 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการฝึกงานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาเอง หรือเรื่องของสถานที่ฝึกงานภายนอกจึงทำให้ค่าระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานภายนอกสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความพึงพอใจต่อการฝึกงานภายนอกของนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังนั้น จึงน่าจะมีการวิจัยที่ถามถึงความพึงพอใจของนักศึกษาที่ไปฝึกงานภายนอกของหลักสูตร 4 ปี ด้วยเพื่อนำมาเป็นข้อเปรียบเทียบกัน
2. คณะอาจารย์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการฝึกงานของนักศึกษาน่าจะเอาผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกงานของนักศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาชีวศึกษา. 2527. คู่มือการฝึกงานภายในและนอกสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร.
กองวิทยาลัยเทคนิค. 2526. การส่งนักศึกษาปฏิบัติงานในสถานประกอบการ.
- กิติมา ปริศิลป์. 2529. ทฤษฎีการบริหารองค์การ. กรุงเทพมหานคร : ธนาการพิมพ์.
- จิรภรณ์ กาณจนไพบุลย์. 2527. ความพึงพอใจในงานของบุคคลากรชายสนับสนุนในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส โพธิ์จันทร์. 2528. ความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์ วิทยาลัยพลศึกษาภาคเหนือ.
ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ซารี มณีสรี. ม.ป.ป. การนิเทศน์การศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. 2525. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.
- ชัยมงคล สุวพานิช. 2518. คู่มือการเรียนวิชาเกษตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.
- ธงชัย สันติวงษ์ และ ชัยยศ สันติวงษ์. 2533. พฤติกรรมของบุคคลในองค์การ.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ณรงค์ จันทร์ขุ่ม. 2531. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 10. ”ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- นพพร พาณิชสุข. 2521. คู่มือการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- นันทวรรณ แก้วเอี่ยม. 2531. ความพึงพอใจของผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตที่มีต่อการจัดกิจกรรมของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- บุญเดิม พันรอบ. ม.ป.ป. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- ประคอง กรรณสูตร. 2528. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประพจน์ นันทรามาศ. 2524. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- ปิยะนุช สุจิต. 2528. การศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลในสำนักงานสามัญศึกษา
จังหวัด เขตการศึกษา 7 และ 8. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
พิษณุโลก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พจนานุกรม. 2530. ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ไพโรจน์ ศรีธนากุล. 2528. การจัดการโรงงานช่างอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม
กรุงเทพฯ.
- ภิญโญ สาร. 2533. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศ.ศ.การพิมพ์.
- สมพงษ์ เกษมสิน. 2519. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ แพร่ม่วง. 2540. ความพึงพอใจของครู - อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานตาม
โครงการปฏิรูปนักศึกษาการเกษตรเพื่อชีวิตในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี. สงขลา :
ไทยวัฒนาพานิช.
- สำคัญ เพชรทอง. 2531. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยพลศึกษา
ภาคใต้. ปรินญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- Apple White, P.B. 1993. Organization Behavior. Englewood Cliffs : Prentice-Hall.
- Davis, Keith. 1967. Human Relations at work, The Dynamic of Organizational Behavior. New
York : Mc Graw-Hill Book Co.
- Dever. 1972. A Dictionary of Psychology. Maryland : Perguin Book Co.
- Mc.Gregor. 1960. The Human Side of Enterprise. New York : Mc Grow-Hill Book Co.
- Millton. CR. 1981. Human Behavior in Organization : Three Levels of Behavior. New
Jensey : Prentice-Hall.
- Morse. 1955. Satisfaction and White Collan Job. Michigan : University of Michigan Press.
- Nongmak. 1986. The Relation between Teacher Job Satisfaction and The Leadership Behavior of
Primary School Principles in Thailand. Unpublish Doctoral Disserlation. University of
Missouri Columbia Co.
- Strauss , G and Sayles. L.R. 1960. Personal : The Human Problems of Mangement.
Englewood Cliffs : Prentice-Hall.
- Vroom. 1964. Work and Motivation. New York : John Wiley and Son.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทพูด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนือง คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อเดียว เติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. ภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาค.....

3. อายุ.....ปี

4. นับถือศาสนา

( ) พุทธ

( ) อิสลาม

( ) คริสต์

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. การฝึกงานที่ผ่านมาแล้ว ท่านฝึกงาน ณ สถานที่ใด

( ) หน่วยงานราชการชื่อ.....

ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด.....

( ) รัฐวิสาหกิจชื่อ..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

( ) ฟาร์มเอกชน..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

( ) โรงงานอุตสาหกรรมชื่อ..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุชื่อ)..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ท่านได้รับเงินจากทางบ้าน เดือนละกี่บาท

( ) น้อยกว่า 1,000

( ) 1,001 – 3,000

( ) 3,001 – 6,000

( ) มากกว่า 6,000

7. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชา (หลักสูตรต่อเนื่อง)

( ) พัฒนาการเกษตร

( ) เทคโนโลยีการผลิตพืช

( ) อุตสาหกรรมเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาในการฝึกงานในสถาน ประกอบการ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความในแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียว ตามความเป็นจริง หรือเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

1. การเลือกสถานที่ฝึกงานของท่านที่ผ่านมา

- ( ) เลือกเอง
- ( ) สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดให้

2. ท่านมีความต้องการในการเลือกสถานที่ฝึกงานอย่างไร

- ( ) ให้นักศึกษาเลือกที่ฝึกงาน โดยนักศึกษาไปติดต่อเอง
- ( ) ให้นักศึกษากำหนดสถานที่ฝึกงาน และสถานศึกษาเป็นผู้ติดต่อให้
- ( ) ให้สถานศึกษากำหนดสถานที่ฝึกงาน และสถานศึกษาเป็นผู้ติดต่อให้
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. สถานที่ฝึกงานที่ท่านต้องการ ไปฝึกงานมากที่สุด

- ( ) หน่วยงานราชการ
- ( ) รัฐวิสาหกิจ
- ( ) บริษัทเอกชน
- ( ) โรงงานอุตสาหกรรม
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. นักศึกษาคิดว่าเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงานมากที่สุด ควรเป็นเวลาไหน

- ( ) ระหว่างปิดภาคเรียนกลางเดือนตุลาคม
- ( ) ระหว่างปิดภาคเรียนมีนาคม
- ( ) ระหว่างปิดภาคเรียนเดือนเมษายน
- ( ) ระหว่างปิดภาคเรียนเดือนพฤษภาคม
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. จากการฝึกงานภายนอกสถานที่ ท่านคิดว่าในการฝึกงานมีจำนวนระยะเวลาฝึกงานเป็นอย่างไร

- ( ) น้อยเกินไป
- ( ) กำลังเหมาะสม
- ( ) มากเกินไป
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ตรงกับสาขาที่ท่านเรียนมาหรือไม่
- ( ) ตรงกับสาขาที่เรียนมา
- ( ) ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ท่านคิดว่าเป็นอย่างไรบ้าง
- ( ) หนักเกินไป
- ( ) กำลังเหมาะ
- ( ) น้อยเกินไป
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
8. นักศึกษาฝึกงานลักษณะของการปฏิบัติงานเป็นเช่นไร
- ( ) ปฏิบัติงานติดต่อกันทุกวัน
- ( ) ปฏิบัติงานเฉพาะวันจันทร์ - ศุกร์
- ( ) ปฏิบัติงานวันจันทร์ - เสาร์ (หยุดวันอาทิตย์)
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
9. การฝึกงานภายนอกสถานศึกษาเป็นไปในลักษณะใด
- ( ) มีการหมุนเวียนงานที่ปฏิบัติ
- ( ) ฝึกงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
10. ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ท่านคิดว่าท่านได้รับความรู้ทางด้านวิชาการมากน้อยเพียงใด
- ( ) มาก
- ( ) ปานกลาง
- ( ) น้อย
- ( ) ไม่ได้รับเลย
11. ในการฝึกงานท่านต้องการคำตอบแทนจากการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาหรือไม่
- ( ) ต้องการ
- ( ) ไม่ต้องการ
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. การเดินทางไปยังสถานที่ฝึกงานนั้น ท่านคิดว่าเป็นอย่างไร
- ( ) ไกลเกินไป
 ( ) เหมาะสมดี
 ( ) ใกล้
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
13. ในการเดินทางระหว่างที่พักกับสถานที่ฝึกงาน ท่านคิดว่าเป็นอย่างไร
- ( ) ไกลเกินไป
 ( ) เหมาะสมดี
 ( ) ใกล้
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
14. ในระหว่างการฝึกงาน การอำนวยความสะดวกด้านเครื่องอุปโภคบริโภคเป็นอย่างไร
- ( ) ดีมาก
 ( ) ดี
 ( ) ปานกลาง
 ( ) น้อย
 ( ) น้อยมาก
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
15. สภาพของสถานที่ที่ท่านไปฝึกงานท่านคิดว่าเป็นอย่างไร
- ( ) ดี
 ( ) ปานกลาง
 ( ) ไม่ดี
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
16. ท่านต้องการลักษณะของงานที่ปฏิบัติในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาอย่างไร
- ( ) ฝึกเกี่ยวกับงานฟาร์มอย่างเดียว
 ( ) ฝึกเกี่ยวกับงานในการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมเพียงอย่างเดียว
 ( ) ฝึกเกี่ยวกับงานในห้องปฏิบัติการเพียงอย่างเดียว
 ( ) ฝึกเกี่ยวกับการส่งเสริมเพียงอย่างเดียว
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

17. สถานที่ที่ท่านได้ไปฝึกงาน ได้มีการชี้แจงและแนะนำเกี่ยวกับสถานที่ วิธีการปฏิบัติงานตลอดจนการปฏิบัติตนในสถานที่ฝึกงานจากหัวหน้างานก่อนหรือไม่
- ( ) มีการชี้แจงอย่างละเอียด
- ( ) มีการชี้แจงบ้างเล็กน้อย
- ( ) ไม่มีการชี้แจง
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
18. ในการปฏิบัติงานการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาท่านได้ปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลใด
- ( ) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ฝึกงานจากสถานอื่น
- ( ) ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการ
- ( ) ปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อน ๆ ที่มาจากสถานศึกษาเดียวกัน
- ( ) ปฏิบัติงานร่วมกับคนงาน
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
19. ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาเป็นอย่างไร
- ( ) ค่าใช้จ่ายมาก
- ( ) ค่าใช้จ่ายพอประมาณ
- ( ) ค่าใช้จ่ายน้อย
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
20. จากการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ท่านได้รับค่าตอบแทนหรือไม่
- ( ) ได้ (โปรดระบุจำนวนเงิน).....
- ( ) ไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

คำชี้แจง 1.เกณฑ์การให้คะแนนจากการตอบแบบสอบถามในตอนที่ 3 กำหนดคำตอบไว้เป็น 5 ระดับคือ

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

2.โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือ เพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	พึงพอใจน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1.การติดต่อสถานที่ฝึกงาน					
2.การเดินทางไปยังสถานที่ฝึกงาน					
3.การเดินทางในระหว่างการอยู่ภายในสถานที่ฝึกงาน					
4.สภาพของที่พักในสถานที่ฝึกงาน					
5.สภาพของการหาเครื่องอุปโภคบริโภค					
6.ระยะเวลาการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา					
7.การประเมินผลการฝึกงาน					
8.การนิเทศน์การฝึกงาน					
9.ผลที่ได้รับจากการฝึกงาน					
10.ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน					
11.ค่าใช้จ่ายในการฝึกงาน					
12.ลักษณะงานที่ปฏิบัติ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

- 1.....
.....
.....
- 2.....
.....
.....
- 3.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้